CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
prezentate la 17 februarie 2009 [1]

I — Introducere

1. Tallinna halduskohus (Tribunalul Administrativ din Tallin, Estonia) a sesizat Curtea cu un număr de șase întrebări preliminare privind măsurile tranzitorii adoptate în vederea facilitării aderării unui grup de zece noi state membre la Uniunea Europeană, la 1 mai 2004.

2. Întrebările au ca obiect trei regulamente comunitare prin care se urmărește convingerea operatorilor naționali să evite acumularea de stocuri excedentare de produse agricole, ținând cont de efectele perturbatoare pe care astfel de stocuri le pot avea asupra organizării comune a piețelor. Pe scurt, aceste mecanisme restrictive constau în impunerea unei taxe asupra stocurilor excedentare constituite în noile state membre și, în anumite cazuri, în eliminarea acestor stocuri (zahăr, izoglucoză și fructoză).

3. În contextul aderărilor din 1994, Curtea s-a pronunțat cu privire la o serie de măsuri similare, care prevedeau de asemenea o taxă asupra stocurilor excedentare de produse agricole [2]. Hotărârea Weidacher [3] a confirmat competența Comisiei de a adopta acest regulament după constatarea unei largi puteri de apreciere de care dispun instituțiile comunitare pentru a atinge obiectivele politicii agricole comune și a respins orice îndoială cu privire la eventuala nulitate a regulamentului pentru încălcarea principiului proporționalității sau a principiului protecției încrederii legitime.

4. Până în prezent, Hotărârea Weidacher constituie unicul precedent în materie, nu însă și ultimul. Paralel și distinct de prezenta trimitere preliminară, șase dintre cele zece noi state membre au atacat la Tribunalul de Primă Instanță al Comunităților Europene cele trei regulamente citate anterior și o decizie a Comisiei. Acțiunile se află în prezent pe rol [4].

1 — Limba originală: spaniola.

2 — În special Regulamentul (CE) nr. 3108/94 al Comisiei din 19 decembrie 1994 privind măsurile tranzitorii ce trebuie adoptate datorită aderării Austriei, Finlandei și Suediei, în ceea ce privește schimburile de produse agricole (JO L 328, p. 42).

3 — Hotărârea din 15 ianuarie 2002 (C-179/00, Rec., p. I-501, în special punctul 19).

4 — Este vorba despre cauzele T-257/04, Polonia/Comisia, T-258/04, Polonia/Comisia, T-300/05, Cipru/Comisia, T-316/05, Cipru/Comisia, T-324/05, Estonia/Comisia, T-247/07, Slovacia/Comisia, T-248/07, Cehia/Comisia, și T-262/07, Lituania/Comisia.

II — Cadrul juridic

A — *Reglementarea comunitară*

1. Actul de aderare [5]

5. Potrivit articolului 41 primul paragraf din Actul de aderare, măsurile de transpunere pentru trecerea la regimul politicii agricole comune se adoptă de Comisie „pe parcursul unei perioade de trei ani de la data aderării" și nu trebuie aplicate după această perioadă.

6. În temeiul articolului citat anterior din Actul de aderare, Comisia a adoptat un număr de trei regulamente.

2. Regulamentul (CE) nr. 1972/2003 [6]

7. Regulamentul nr. 1972/2003 cuprinde o serie de dispoziții tranzitorii pentru „a evita riscurile devierii traficului comercial în detrimentul organizării comune a piețelor agricole ca urmare a aderării a zece noi state la Uniunea Europeană, la 1 mai 2004" [considerentul (1)].

8. Considerentul (3) atrage atenția asupra necesității de a impune taxe care să descurajeze stocurile excedentare de produse agricole în noile state membre, întrucât devierile „care ar putea perturba organizarea comună a piețelor se referă adesea la produsele care sunt deplasate artificial în vederea extinderii și care nu fac, așadar, parte din stocurile obișnuite ale statului respectiv", chiar dacă „[s]tocurile excedentare [provin] din producția națională".

9. Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1972/2003 impune ca statele membre care nu dispun de o legislație mai severă să aplice „taxe deținătorilor de stocuri excedentare de produse puse în liberă circulație la 1 mai 2004".

5 — Actul privind condițiile de aderare a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană (JO 2003, L 236, p. 33).

6 — Regulamentului Comisiei din 10 noiembrie 2003 privind măsurile tranzitorii care urmează să fie adoptate în ceea ce privește schimburile de produse agricole în contextul aderării Republicii Cehe, Estoniei, Ciprului, Letoniei, Lituaniei, Ungariei, Maltei, Poloniei, Sloveniei și Slovaciei (JO L 293, p. 3, Ediție specială, 03/vol. 50, p. 100).

10. La articolul 4 alineatul (2) sunt menționate trei elemente de care noile state membre trebuie să țină seama în cadrul determinării stocurilor excedentare ale fiecărui operator: (a) media stocurilor disponibile în cursul anilor care precedă aderarea; (b) fluxurile comerciale existente în cursul anilor care precedă aderarea; (c) împrejurările care au determinat crearea stocurilor.

11. Potrivit articolului 4 alineatul (4) din regulamentul amintit, pentru ca taxa să fie corect aplicată, noile state membre trebuie să întocmească „fără întârziere" inventarul stocurilor disponibile la 1 mai 2004.

12. Regulamentul nr. 1972/2003 a intrat în vigoare la aceeași dată ca și tratatul de aderare, fiind aplicabil „până la 30 aprilie 2007" (articolul 10).

3. Regulamentul (CE) nr. 60/2004 [7]

13. Regulamentul nr. 60/2004 prevede norme specifice pentru sectorul zahărului din cauza riscului considerabil de perturbare a piețelor în acest sector ca urmare a unor activități în scopuri speculative [considerentul (5)].

14. Regulamentul instituie anumite obligații atât în seama Comisiei, cât și a statelor membre.

15. Comisia trebuia să stabilească, „la 31 octombrie 2004 cel târziu", pentru fiecare nou stat membru, cantitatea de zahăr ca atare sau de zahăr sub formă de produse transformate, de izoglucoză și de fructoză „care depășește cantitatea considerată un stoc reportat normal la 1 mai 2004 și care trebuie eliminată de pe piață pe spezele noilor state membre. Pentru a stabili această cantitate excedentară, se ține cont, în special, de evoluția observată în timpul anului de dinaintea aderării față de anii precedenți în ceea ce privește: (a) cantitățile importate și exportate de zahăr ca atare sau de zahăr sub formă de produse transformate, cum sunt izoglucoza și fructoza; (b) producția, consumul și stocurile de zahăr și de izoglucoză; (c) circumstanțele în care s-au constituit stocurile" [articolul 6 alineatul (1) din regulament].

16. Noile state membre aveau obligația de a asigura, fără intervenție comunitară, eliminarea de pe piață a unei cantități de zahăr sau de izoglucoză egală cu cantitatea excedentară

7 — Regulamentul Comisiei din 14 ianuarie 2004 de instituire a unor măsuri tranzitorii în sectorul zahărului în vederea aderării Republicii Cehe, Estoniei, Ciprului, Letoniei, Lituaniei, Ungariei, Maltei, Poloniei, Sloveniei și Slovaciei la Uniunea Europeană (JO L 9, p. 8, Ediție specială, 03/vol. 52, p. 202).

prevăzută la alineatul (1) „până la 30 aprilie 2005 cel târziu” [articolul 6 alineatul (2)]. În acest scop, autoritățile competente trebuiau să dispună, la 1 mai 2004, de un sistem de identificare a cantităților excedentare, schimbate sau transformate, de zahăr ca atare sau de produse transformate din zahăr, din izoglucoză și din fructoză, deținute de principalii operatori interesați. Potrivit articolului 6 alineatul (3) din regulament, sistemul se putea baza „în special, pe urmărirea importurilor, supravegherea fiscală, anchetarea conturilor și a stocurilor fizice ale operatorilor și putea conține unele măsuri cum ar fi garanțiile care să acopere riscurile”. În mod similar, potrivit acestei dispoziții, „sistem[ul] de identificare se bazează pe evaluarea riscurilor, care ține în mod adecvat cont de următoarele criterii: tipul de activitate a operatorilor în cauză; capacitatea echipamentelor de stocare; nivelul de activitate”.

4. Regulamentul (CE) nr. 832/2005 [8]

17. Prin intermediul Regulamentului nr. 832/2005, Comisia a stabilit cantitățile excedentare de zahăr, de izoglucoză și de fructoză pe care trebuia să le distrugă fiecare nou stat membru.

8 — Regulamentul Comisiei din 31 mai 2005 privind stabilirea cantităților excedentare de zahăr, izoglucoză și fructoză pentru Republica Cehă, Estonia, Cipru, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Polonia, Slovenia și Slovacia (JO L 138, p. 3, Ediție specială, 03/vol. 64, p. 3).

B — *Reglementarea națională*

18. În aplicarea legislației comunitare, parlamentul eston a adoptat, la 7 aprilie 2004, Legea privind taxa asupra stocurilor excedentare (Üleliigse laovaru tasu seadus, denumită în continuare „ÜLTS”).

19. Printr-o hotărâre din 5 octombrie 2006, Riigikohus (Curtea Supremă estonă) a decis că anumite prevederi ale ÜLTS erau contrare Regulamentului nr. 1972/2003 și a anulat articolul 6 alineatul 1 din ÜLTS pentru motivul că obligația de a aplica un coeficient de 1,2 în cadrul calculului stocului reportat pe care îl instituie această dispoziție nu permite un tratament suficient de diferențiat al fiecărui operator. Totodată, Riigikohus a cenzurat articolul 6 alineatul 2 din ÜLTS, pentru motivul că dreptul comunitar nu instituie în sarcina operatorului a cărui activitate nu a fost inițiată înainte de anul 2004 sau care își exercită activitatea de mai puțin de patru ani obligația de a dovedi că stocul de produse agricole deținut la 1 mai 2004 corespunde stocului de produse agricole pe care, în mod normal, le poate produce, vinde, ceda sau dobândi în alt mod, fie cu titlu oneros, fie cu titlu gratuit.

20. Ca urmare a acestei hotărâri, la 16 iunie 2005 și la 25 ianuarie 2007, Riigikogu (parlamentul eston) a adoptat o serie de modificări importante la textul ÜLTS, intrate în vigoare la 30 aprilie 2005 și, respectiv, la 16 februarie 2007.

21. Articolul 7 alineatul 1 din ÜLTS instituie o nuanță potrivit căreia stocurile excedentare corespund „diferenței dintre stocul de produse agricole deținut efectiv de operator la 1 mai 2004 și stocul reportat". Ca urmare a modificării, a fost introdus un alineat 2 la același articol, în temeiul căruia „se consideră că stocul excedentar corespunde totalității stocului de produse agricole al operatorului" în cazul în care acest lucru este necesar „pentru îndeplinirea obiectivului Regulamentului (CE) nr. 1972/2003 sau al Regulamentului (CE) nr. 60/2004".

22. Articolul 6 alineatul 1 din ÜLTS definește „stocul reportat" ca fiind media anuală a stocurilor deținute în cursul celor patru ani care precedă anul 2004, multiplicată cu 1,2. Alineatele 2 și 3 asigură o atenuare a rigorii acestei reguli de calcul pentru operatorii care nu au desfășurat patru ani de activitate.

23. Astfel, conform articolului 6 alineatul 2, dacă, înainte de anul 2004, operatorul nu a exercitat o astfel de activitate în cursul unei perioade mai scurte de patru ani, trebuie să demonstreze că stocul de produse agricole pe care îl deține la 1 mai 2004 corespunde cantității de produse agricole pe care, în mod normal, o poate produce, vinde sau ceda ori dobândi în alt mod, fie cu titlu oneros, fie cu titlu gratuit.

24. Alineatul 3, care a fost adăugat la articolul 6 ca urmare a modificării, privește operatorii care au desfășurat o activitate în sectorul relevant în cursul unei perioade mai scurte de patru ani, însă cel puțin egală cu un an. În vederea calculării stocului reportat, aceștia pot să opteze fie pentru stocul mediu deținut la data de 1 mai în decursul ultimilor ani de activitate, multiplicat cu coeficientul 1,2, fie pentru stocul deținut la data de 1 mai a anului precedent anului 2004, multiplicat cu 1,2.

25. Articolul 10 alineatul 1 din ÜLTS atribuie Ministerului Agriculturii sarcina de a stabili stocul reportat și stocul excedentar pornind de la datele declarate de părțile interesate. La cererea motivată a operatorului, articolul 10 alineatul 2 permite să se ia în calcul în cadrul acestei operațiuni diferite circumstanțe, precum creșterea volumului de producție, de procesare sau de vânzări al operatorului (dacă a avut loc în cursul anului precedent și dacă se reflectă în rezultatele economice ale operatorului din ultimele șase luni), termenul de maturare a produselor agricole, faptul că stocurile au fost constituite înaintea trimestrului trei al anului 2003, scăderea volumului de exporturi sau de vânzări din motive independente de operator ori alte elemente independente de acesta din urmă.

26. Articolul 23 din ÜLTS completează aceste dispoziții instituind o serie de reguli care permit majorarea stocului reportat. Astfel, volumul stocului reportat trebuie majorat în cazul creșterii volumului de producție, de

procesare sau de vânzări în cursul anului care precedă data de 1 mai 2004, cu condiția ca această creștere să se reflecte în rezultatele economice din al doilea semestru și să se continue în perioada cuprinsă între 1 mai 2004 și 1 mai 2006.

III — Acțiunea principală și întrebările preliminare

27. Reclamanta din acțiunea principală, Balbiino AS (denumită în continuare „Balbiino"), este o societate estoniană care comercializează înghețată și produse alimentare congelate.

28. În perspectiva schimbărilor provocate pe piață ca urmare a aderării Estoniei la Uniunea Europeană, Balbiino și-a îmbunătățit și mărit instalațiile, dotându-se cu un nou depozit pentru stocarea de materii prime precum zahărul. La data respectivă, întreprinderea s-a lansat deopotrivă într-o nouă activitate de vânzare angro de produse congelate.

29. După o serie de incidente, la 19 aprilie 2007, ministrul agriculturii a stabilit stocul reportat și stocul excedentar aparținând Balbiino pentru 12 categorii de produse agricole în total, în temeiul versiunii articolelor 6, 7 și 10 din ÜLTS, rezultate în urma modificării adoptate ca efect al hotărârii pronunțate de Riigikohus.

30. La 30 aprilie 2007, Maksu- ja Tolliameti Põhja maksu- ja tollikeskus (Centrul Fiscal și Vamal Nord – autoritate fiscală și vamală) a stabilit taxa asupra acestor stocuri excedentare la 1 243 867 EEK (aproximativ 77 000 de euro).

31. Avizul de impunere și decizia ministrului agriculturii din 19 aprilie 2007 au fost atacate de Balbiino la Tallinna halduskohus, care are îndoieli în ceea ce privește conformitatea cu dreptul comunitar a ÜLTS, chiar și în versiunea modificată. Pentru acest motiv, în temeiul articolului 234 CE, instanța menționată a adresat Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Dreptul comunitar, în special articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 60/2004 coroborat cu considerentul (3) al Regulamentului nr. 832/2005, precum și cu articolul 4 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1972/2003 interzice stabilirea volumului stocului excedentar al unui operator prin deducerea în mod automat [din stocul reportat] a stocului mediu deținut de operator la 1 mai în cursul ultimilor ani de activitate – însă nu mai mult de patru ani – anterior datei de 1 mai 2004, multiplicat cu coeficientul 1,2?

În cazul unui răspuns afirmativ, ar fi acesta diferit dacă, la momentul stabilirii cantității stocului reportat și a stocului excedentar, este posibil să se ia în considerare și creșterea volumului de producție, de procesare sau de vânzări al operatorului, perioada de maturare a produselor agricole, perioada de constituire a stocurilor, precum și alte elemente independente de operator?

2) A considera că întregul stoc de produse agricole deținut de operator la 1 mai 2004 corespunde stocului excedentar al acestuia este conform obiectivului dreptului Uniunii Europene, în special celui al Regulamentului nr. 1972/2003 al Comisiei?

3) În cazul în care un operator și-a început activitatea cu produsele agricole respective cu mai puțin de un an înainte de 1 mai 2004, dreptul Uniunii Europene, în special articolul 4 din Regulamentul nr. 1972/2003 al Comisiei și articolul 6 din Regulamentul nr. 60/2004 al Comisiei, se opune posibilității ca însuși operatorul menționat să fie obligat să dovedească concordanța dintre cantitatea de produse agricole aflate în stoc pe care o deține la 1 mai 2004 și cantitatea de produse agricole aflate în stoc pe care, în mod normal, o poate produce, vinde sau ceda ori dobândi în alt mod, fie cu titlu oneros, fie cu titlu gratuit?

În cazul unui răspuns afirmativ, ar fi acesta diferit în cazul în care, independent de obligația producătorului de a furniza această dovadă, autoritatea administrativă este obligată, cu ocazia stabilirii stocului reportat și a stocului excedentar al operatorului pe baza declarației acestuia referitoare la produsul agricol, să ia în considerare creșterea stocului și a volumului de producție, de procesare sau de vânzări al operatorului, intervenită după 1 mai 2004?

4) Perceperea taxei asupra stocului excedentar corespunde de asemenea obiectivului Regulamentului nr. 1972/2003 al Comisiei, precum și al Regulamentului nr. 60/2004 al Comisiei în cazul în care se stabilește existența unui stoc excedentar deținut de operator la 1 mai 2004, însă acesta dovedește că, după 1 mai 2004, comercializarea stocului excedentar nu i-a adus un profit efectiv, sub forma unei diferențe de preț?

5) Articolul 6 alineatul (3) din Regulamentul nr. 60/2004 al Comisiei, potrivit căruia, în cadrul identificării cantităților excedentare de zahăr, de izoglucoză și de fructoză, se ia în considerare, printre altele, capacitatea echipamentelor de stocare, poate fi interpretat în sensul că, în cazul în care capacitatea echipamentelor de stocare ale unui operator a sporit în cursul anului anterior aderării, se

justifică reducerea stocului excedentar de produse agricole, deținut de operator la 1 mai 2004, independent de activitatea sa economică, de volumul de procesare al produselor agricole și al stocului corespunzător anilor de activitate anteriori datei de 1 mai 2004, precum și celor doi ani ulteriori datei de 1 mai 2004?

6) Articolul 10 din Regulamentul nr. 1972/2003 al Comisiei se opune posibilității ca solicitarea plății taxei asupra stocurilor excedentare să fie adresată operatorului printr-un aviz de impunere, în cazul în care avizul de impunere a fost, într-adevăr, emis în perioada de validitate a regulamentului – din 30 aprilie 2007 – însă, potrivit dreptului național, a produs efecte față de operator numai după ieșirea din vigoare a regulamentului, iar dreptul național nu prevede un termen limită pentru plata taxei asupra stocurilor?"

IV — Procedura în fața Curții

32. Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare a fost înregistrată la grefa Curții la 18 decembrie 2007.

33. Au depus observații scrise reclamanta din procedura principală, guvernele eston și lituanian, precum și Comisia.

34. Reprezentanții Balbiino, ai Republicii Estonia, ai Republicii Cipru și ai Comisiei au fost prezenți la ședința din 18 decembrie 2008, fiindu-le ascultate observațiile orale.

V — O chestiune preliminară: aplicabilitatea regulamentelor comunitare

35. Tallinna halduskohus a sesizat Curtea cu un număr de șase întrebări preliminare privind Regulamentele nr. 1972/2003, 60/2004 și 832/2005. Cu toate acestea, întreprinderea reclamantă din acțiunea principală afirmă că, potrivit Hotărârii Skoma-Lux [9], aceste regulamente nu îi sunt opozabile, deoarece nu fuseseră publicate oficial în limba estonă la data aderării.

36. În cadrul Hotărârii Skoma-Lux, Curtea a hotărât că articolul 58 din actul de aderare „se opune posibilității ca obligațiile cuprinse într-o reglementare comunitară", care nu a

9 — Hotărârea fin 11 decembrie 2007 (C-161/06, Rep., p. I-10841).

fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* în limba unui nou stat membru, „să fie impuse particularilor din acest stat, chiar dacă persoanele în cauză ar fi putut lua cunoștință de reglementarea respectivă prin alte mijloace", precum versiunea electronică publicată pe pagina de internet EUR-Lex.

37. Cu toate acestea, jurisprudența indicată nu are decât o relevanță limitată în speță, deoarece, în Estonia, regulamentele au fost puse în aplicare pe cale legislativă înainte de aderare. Astfel cum am indicat, parlamentul eston a adoptat ÜLTS la 7 aprilie 2004. În acest mod, a fost instituită o taxă asupra stocurilor excedentare de produse agricole și a fost definit modul de calcul al acestora, potrivit articolului 4 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1972/2003.

38. În Hotărârea Skoma-Lux, Curtea a indicat cu minuțiozitate că, dacă un regulament comunitar nu a fost publicat în una dintre limbile oficiale, nu va fi opozabil cetățenilor statului membru respectiv, însă aceasta nu are niciun efect asupra faptului că, „întrucât face parte din acquis-ul comunitar, dispozițiile sale sunt obligatorii pentru statul membru în cauză de la data aderării" [10]. Prin urmare, regulamentul își păstrează valabilitatea și Republica Estonia nu poate eluda obligația de a taxa stocurile excedentare de produse agricole susținând că regulamentul prin care a fost instituită obligația respectivă nu a fost publicat în Jurnalul Oficial în limba estonă.

10 — Hotărârea Skoma-Lux, citată anterior, punctul 59.

39. Pe cale de consecință, nu poate fi formulată nicio obiecție împotriva ÜLTS [11], care se aplică cetățenilor estonieni și care acționează ca o „curea de transmisie" a regulamentelor comunitare. Aceeași remarcă este valabilă și, cel puțin, în ceea ce privește prevederile reglementării comunitare considerate „încorporate" în dreptul național: dispoziții care nu ar fi putut da naștere unor obligații pentru particulari în temeiul nepublicării lor instituie obligațiile respective prin intermediul unei legi interne.

40. În speță, jurisprudența Skoma-Lux ar putea avea un domeniu de aplicare rezidual în ceea ce privește dispozițiile regulamentelor pe care ÜLTS nu le-ar fi preluat. În acest caz, nepublicarea în limba estonă face imposibilă invocarea dispozițiilor respective. Or, revine exclusiv instanței naționale să examineze acest aspect și să decidă dacă există elemente ale reglementării comunitare care nu sunt preluate în legea internă și, prin urmare, nu sunt opozabile particularilor.

41. Așadar, nepublicarea în limba estonă a regulamentelor menționate trebuie să fie luată în considerare de instanța de trimitere cu ocazia pronunțării hotărârii în acțiunea principală, însă nu afectează nicidecum admisibilitatea întrebărilor preliminare. Curții i s-a solicitat să stabilească dacă un text legislativ precum ÜLTS constituie o transpunere

11 — Obiecțiile deduse din dreptul intern în ceea ce privește validitatea sau aplicabilitatea ÜLTS (de exemplu, pretinsa publicare tardivă a ÜLTS, susținută de Balbiino la punctele 22 și 23 din observațiile prezentate) nu pot fi invocate decât în fața instanței naționale.

corectă și conformă a regulamentelor comunitare. Această întrebare pare a fi pertinentă, deoarece, chiar dacă reglementarea comunitară menționată nu este opozabilă cetățenilor estonieni, aceasta a creat obligații pentru noul stat membru. Instanța din Tallin trebuie să evalueze reglementarea națională în lumina reglementării comunitare și, în special, a criteriilor propuse de Curte în vederea interpretării sale.

VI — Analiza întrebărilor preliminare

A — *Cu privire la caracteristicile metodei de calcul al stocurilor excedentare*

1. Câteva considerații de ordin general

42. Prin intermediul primelor cinci întrebări preliminare, se solicită Curții să precizeze condițiile pe care trebuie să le respecte noile state membre la calcularea stocurilor excedentare de produse agricole în temeiul Regulamentelor nr. 1972/2003, 60/2004 și 832/2005.

43. Cuprinsul primelor două regulamente citate indică o abilitare a noilor state membre să adopte măsuri de executare: instituirea și perceperea unei taxe asupra stocurilor excedentare, eliminarea acestor stocuri în anumite cazuri (sectorul zahărului) și stabilirea prealabilă a volumului acestor stocuri.

44. Nu numai că regulamentele autorizează în mod expres statele membre să asigure punerea lor în practică, ci le conferă, deopotrivă, o marjă de manevră destul de largă pentru îndeplinirea acestei sarcini. Articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1972/2003 și articolul 6 alineatul (3) din Regulamentul nr. 60/2004 enumeră criteriile pe baza cărora se poate stabili volumul stocurilor excedentare și autorizează de asemenea luarea în considerare a altor elemente, în funcție de ceea ce este considerat oportun în fiecare stat membru. Listele respective nu au un caracter exhaustiv, chiar dacă examinarea factorilor enumerați este obligatorie.

45. În plus, regulamentele citate adoptă un mod de calcul flexibil, care oferă o amplă libertate de adaptare la particularitățile fiecărui operator și fiecărui produs. Pentru acest motiv, regulamentele nu cuprind o descriere detaliată a procedurii și se mulțumesc să stabilească criterii de apreciere minime și foarte generice: „fluxurile comer-

ciale", „împrejurările care au determinat crearea stocurilor", „tipul de activitate a operatorilor în cauză" și „nivelul activității" (ultimele două reguli se aplică în sectorul zahărului).

46. În temeiul acestor elemente de bază, statele membre trebuie să elaboreze un mecanism de evaluare global care să îmbine diferitele elemente care au, fiecare, o valoare specifică.

47. În orice caz, reglementarea comunitară constituie limita și referința în materia reglementării naționale adoptate de fiecare stat membru, a cărei putere normativă și de executare nu pune în pericol obiectivele regulamentelor, nu modifică dispozițiile acestora și nu depășește cadrul a ceea ce este permis prin regulamente [12].

48. Răspunsul la primele cinci întrebări adresate Tallinna halduskohus este întemeiat pe aceste considerații inițiale.

2. Cu privire la prima și la a cincea întrebare preliminară

a) Prima întrebare preliminară

49. Prin intermediul primei întrebări preliminare, Tallinna halduskohus solicită Curții să stabilească dacă articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 60/2004, considerentul (3) al Regulamentului nr. 832/2005 și articolul 4 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1972/2003 se opun stabilirii stocului excedentar al unui operator prin deducerea din stocul real deținut la 1 mai 2004 a stocului reportat calculat pe baza stocului mediu deținut la data de 1 mai în cursul celor patru ani care au precedat aderarea, multiplicat cu coeficientul 1,2. În cazul unui răspuns afirmativ la această primă parte a întrebării, Tallinna halduskohus dorește să afle dacă răspunsul ar diferi în cazul în care s-ar ține seama, în calcul, „de creșterea volumului de producție, de procesare sau de vânzări al operatorului, perioada de maturare a produselor agricole, perioada de constituire a stocurilor, precum și alte elemente independente de operator" [13].

50. Pentru a stabili o ordine în cadrul amalgamului de date cuprinse în această

12 — În ceea ce privește puterea de apreciere a statelor membre în cadrul aplicării și al dezvoltării regulamentelor comunitare, a se vedea Hotărârea din 30 noiembrie 1978, Bussone (31/78, Rec., p. 2429, punctul 16), Hotărârea din 20 iunie 2002, Mulligan și alții (C-313/99, Rec., p. I-5719, punctul 33), și Hotărârea din 24 aprilie 2008, Arcor (C-55/06, Rep., p. I-2931, punctul 140).

13 — Întrebarea preliminară menționează, printre dispozițiile de drept comunitar relevante în acest sens, articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 60/2004. Cu toate acestea, ar fi mai adecvat să se menționeze alineatul (3) al aceluiași articol, deoarece este necesar să se evalueze corectitudinea unui mod de calcul al stocurilor excedentare ale fiecărui operator, iar nu să se stabilească, precum la alineatul (1), stocurile excedentare globale din fiecare stat membru.

primă întrebare preliminară, este necesar să distingem cele trei etape fundamentale ale procedurii de calcul al stocurilor excedentare în cauză: utilizarea mediilor rezultate pe baza stocurilor acumulate la o dată fixă, aplicarea unui coeficient general și ponderarea rezultatului în funcție de factorii independenți de voința operatorului.

i) Calcularea mediilor pe baza datelor privind stocurile la o dată fixă

51. Trimiterea preliminară și observațiile părților în prezenta cauză exprimă îndoieli cu privire la conformitatea cu dreptul comunitar a unui sistem de calcul al stocurilor excedentare întemeiat pe stocurile fiecărei întreprinderi de la o anumită dată calendaristică.

52. ÜLTS utilizează un sistem de calcul ce ar putea fi rezumat prin următoarea formulă matematică:

[Stoc excedentar = (stocul de la 1 mai 2004) – (stocul mediu de la 1 mai 2000, 2001, 2002 și 2003) × 1,2] [14]

14 — Media ponderată care rezultă ca urmare a acestei deduceri este denumită „stoc reportat”.

53. Potrivit articolului 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1972/2003, pentru a stabili stocurile excedentare ale fiecărui deținător, se ia în special în considerare „media stocurilor disponibile în cursul anilor care precedă aderarea”. Reglementarea comunitară impune, așadar, utilizarea acestor informații referitoare la stocurile trecute în cadrul calculului stocurilor excedentare, însă oferă statelor membre o anumită libertate în stabilirea cifrelor care trebuie să servească drept element de referință, precum și a numărului de ani și a modului de calcul al mediei.

54. În observațiile prezentate, reclamanta în acțiunea principală susține că împrejurarea că se evaluează nivelul stocurilor numai la nivelul a patru momente precise (data de 1 mai a celor patru ani anteriori aderării) conduce la obținerea unor rezultate prea puțin reprezentative, deoarece operatorul nu cunoștea faptul că starea instalațiilor sale la aceste date urmează să servească drept indicator al „stocului său obișnuit”. Balbiino adaugă că activitatea pe care o exercită este una ciclică, în special în ceea ce privește vânzarea de înghețată, ceea ce impune constituirea unor rezerve mai importante de astfel de produse în lunile dinaintea verii. Data de 1 mai corespunde tocmai acestei perioade de pregătire a sezonului de vârf.

55. Niciunul dintre argumentele invocate de Balbiino nu pare convingător. Utilizarea cifrelor menționate nu poate fi criticată în temeiul principiului egalității, întrucât, chiar dacă acestea nu constituie întotdeauna – pentru a folosi o expresie din contabilitate – „imaginea fidelă” a situației normale în

depozitele fiecărui operator, posibilitatea de modificare a datelor obținute în funcție de caracteristicile fiecărui operator permite să se obțină o soluție mai echitabilă.

56. În consecință, considerăm că dreptul comunitar nu se opune calculării stocurilor reportate pe baza stocurilor medii de la data de 1 mai a anilor 2000, 2001, 2002 și 2003.

ii) Ponderarea stocurilor reportate cu un coeficient unic de 1,2

57. Tallinna halduskohus solicită deopotrivă să afle dacă introducerea unui coeficient unic de 1,2 pentru ponderarea stocurilor reportate respectă reglementarea comunitară, amintind că Riigikohus a decis, prin Hotărârea sa din 5 octombrie 2006, că acest coeficient încălcă articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1972/2003, întrucât nu permite nicio diferențiere în funcție de circumstanțele specifice fiecărui operator.

58. Punctul de vedere al Riigikohus este împărtășit de Balbiino și de Comisie, ale căror observații arată că, în temeiul principiului egalității, deținătorii de stocuri excedentare care se găsesc în situații diferite nu pot face obiectul unui tratament identic.

59. Guvernul eston consideră că introducerea coeficientului de 1,2 avea ca obiectiv luarea în considerare a creșterii economice rapide pe care a cunoscut-o Estonia în cursul anilor care au precedat aderarea [15]. Multiplicarea mediilor stocurilor din acești ani cu 1,2 permite sporirea stocurilor reportate ale tuturor operatorilor, ceea ce determină o diminuare a stocurilor excedentare ale acestora.

60. Din punctul nostru de vedere, aplicarea coeficientului destinat să pună în evidență contextul economic existent în statul candidat nu aduce atingere obiectivelor reglementării comunitare. În plus, Regulamentul nr. 1972/2003 impune luarea în considerare a cadrului economic general al statului în cauză, deoarece, la articolul 4 alineatul (2), se arată că este necesar să se țină seama de „fluxurile comerciale existente în cursul anilor care precedă aderarea”. În opinia noastră, această expresie face trimitere la modificările suferite de volumul schimburilor statului membru în cauză [16].

61. Coeficientul analizat nu periclitează nici punerea în aplicare a reglementării comunitare, întrucât permite să se estimeze în mod mai precis volumul stocurilor excedentare care pot determina apariția unui risc pentru economia Uniunii. Aplicarea unui coeficient în privința stocurilor reportate redă efectele

15 — Volumul de producție din industria alimentară în anul 2004 sporise cu 20,7 % în raport cu anul 2000.

16 — Regulamentul nr. 3108/94, care a fost adoptat în vederea extinderii din 1994, era mai clar redactat. Articolul 4 alineatul (2) făcea trimitere la necesitatea de a ține cont de „fluxurile comerciale efectuate în anii anteriori aderării”.

normale ale creșterii economice rezultate ca urmare a năzuințelor legate de aderare: un dinamism economic sporit conduce la un nivel sporit al stocurilor.

62. Extinderea Uniunii presupune un risc evident de apariție a unor activități speculative ce trebuie preîntâmpinate, însă provoacă deopotrivă o serie de speranțe legitime de creștere economică și un dinamism sporit al piețelor, părând, așadar, rezonabil ca operatorii să se pregătească să facă față acestei extinderi în cele mai bune condiții. Regulamentele comunitare urmăresc exclusiv evitarea consecințelor nefaste ale unei acumulări excesive de stocuri, însă o sporire deosebit de importantă a volumului stocurilor în decursul anilor anteriori aderării constituie o consecință firească a extinderii, respectiva sporire trebuind să fie evaluată în vederea reducerii gradului de perturbare cauzat de stocurile excedentare asupra funcționării normale a piețelor agricole.

63. În mod similar, considerăm că, din punctul de vedere al principiului egalității, nimic nu se opune aplicării coeficientului, deoarece acesta nu constituie decât un element suplimentar în modul de calcul complex al stocurilor excedentare. Posibilitatea de adaptare a rezultatului în funcție de alte circumstanțe – astfel cum vom expune mai jos – elimină orice suspiciune în legătură cu apariția unui tratament inegal.

iii) Luarea în considerare a unor factori independenți de voința operatorului economic

64. Instanța de trimitere se referă la acest ultim aspect al întrebării preliminare în cadrul unei întrebări subsidiare, probabil pentru a putea aprecia mai bine dacă, odată modificată, ÜLTS respectă reglementarea comunitară. Cu toate acestea, metoda de calcul a noilor state membre trebuie să facă obiectul unei aprecieri globale, ținând seama de ansamblul factorilor implicați. Utilizarea unui coeficient general și calcularea mediei pe baza datelor privind stocurile existente la patru date fixe nu trebuie să fie privite independent de celelalte caracteristici ale procedurii fiecărui stat membru. Prin ele însele, acestea nu constituie un sistem de identificare a stocurilor excedentare satisfăcător, însă utilizarea acestora nu este criticabilă în cazul în care, astfel cum impune reglementarea comunitară, se văd completate prin elemente suplimentare care permit ajustarea soluției obținute.

65. În cadrul stabilirii stocurilor excedentare care pot fi taxate, articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1972/2003 obligă noile state membre să ia în considerare media stocurilor disponibile în cursul anilor care precedă aderarea, fluxurile comerciale existente în cursul acestei perioade și împrejurările care au determinat crearea stocurilor.

66. Astfel, „creșterea volumului de producție, de procesare sau de vânzări al operatorului, perioada de maturare a produselor agricole, perioada de constituire a stocurilor, precum și alte elemente independente de operator" reprezintă elemente contextuale care se regăsesc cu ușurință printre criteriile menționate la articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1972/2003.

67. Însă acest ansamblu de împrejurări nu este suficient, chiar alături de clauza reziduală prevăzută în partea sa finală, pentru a fi conform cu reglementarea comunitară.

b) Cu privire la a cincea întrebare preliminară

68. Mai este deopotrivă necesar să fie luat în considerare criteriul inevitabil al capacității de depozitare a operatorului, chiar dacă acesta nu este prezent în enumerarea expusă mai sus, întrucât această capacitate depinde de o decizie a operatorului. Reglementările comunitare impun totuși o luare în considerare a creșterii sau a diminuării capacității depozitelor operatorilor interesați.

69. Astfel, reiese, pe de o parte, de la articolul 4 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul nr. 1972/2003, deoarece acesta reprezintă un element relevant în procesul de constituire a stocurilor și, pe de altă parte, de la articolul 6 alineatul (3) din Regulamentul nr. 60/2004, care prevede că sistemul de identificare a cantităților excedentare de zahăr, de izoglucoză și de fructoză ține în mod adecvat cont de „capacitatea echipamentelor de stocare". În plus, considerentul (3) al Regulamentului nr. 832/2005 insistă asupra faptului că, pentru a stabili cantitățile excedentare de zahăr, de izoglucoză și de fructoză, Comisia a luat în considerare „circumstanțele speciale de constituire a stocurilor". Este adevărat că aceste ultime două dispoziții nu se aplică în sectorul zahărului, în contextul eliminării stocurilor, însă ele reprezintă un criteriu importat în interpretarea normelor privind, în general, toate produsele agricole.

70. Dată fiind legătura sa cu aspectele abordate mai sus și în vederea realizării unei expuneri mai clare, vom studia în continuare a cincea întrebare preliminară, prin intermediul căreia instanța de trimitere ridică problema formei și a importanței acestei capacități de depozitare.

71. Instanța de trimitere urmărește să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (3) din Regulamentul nr. 60/2004 poate fi interpretat în sensul că sporirea capacității echipamentelor unui operator în cursul anului care precedă aderarea permite atribuirea unei valori inferioare stocului excedentar de produs agricol deținut de operator la 1 mai 2004, independent de activitatea sa econo-

mică, de volumul de procesare al respectivului produs agricol și de importanța stocului corespunzător din cursul anilor de activitate anteriori datei de 1 mai 2004 și din cursul celor doi ani ulteriori acestei date.

72. Întrebarea este întemeiată pe faptul că Decizia ministrului agriculturii din 30 martie 2007, contestată de Balbiino în acțiunea principală, arată că sporirea capacității de depozitare a întreprinderii între anii 2000 și 2003, care rezultă din construcția de instalații suplimentare, nu se reflectă într-o creștere proporțională a volumului de procesare al produselor stocate (în special zahărul), ceea ce demonstrează că Balbiino nu achiziționează și nu păstrează în mod obișnuit stocuri de zahăr importante [17]. Pentru acest motiv, volumul stocurilor excedentare nu a fost ponderat cu datele privind noile instalații.

73. Este necesar să se evidențieze, din nou, voința legiuitorului comunitar de a crea un mecanism de evaluare global care îmbină diverși factori în vederea examinării acestora împreună. Capacitatea de stocare nu constituie o excepție. Reglementarea comunitară (în special Regulamentul nr. 60/2004 în privința sectorului zahărului) impune obligația ca aceasta să fie „în mod adecvat" luată în considerare la calcularea stocurilor excedentare ale fiecărui operator, ceea ce nu înseamnă că orice sporire a acestei capacități determină în mod automat o reducere a stocurilor excedentare ale operatorului în cauză.

74. Nu trebuie uitat că reglementarea comunitară urmărește deopotrivă descurajarea acumulării de stocuri inutile și identificarea operatorilor implicați în importante mișcări de natură speculativă [considerentul (8) al Regulamentului nr. 60/2004). Prin urmare, schimbările apărute în ceea ce privește capacitatea de stocare a operatorilor interesați pot modifica aprecierea cantităților obișnuite de stoc ale acestora, deoarece depozitarea de mărfuri în cantități mai importante s-a repercutat de asemenea asupra nivelului activității aflate în legătură cu aceste mărfuri.

c) Corolar

75. Pe cale de consecință, considerăm că regulamentele comunitare nu interzic stabilirea volumului stocurilor excedentare ale unui operator prin deducerea din stocul efectiv deținut la 1 mai 2004 a stocului reportat, care este definit ca fiind stocul mediu deținut la data de 1 mai în cursul celor patru ani care precedă momentul 1 mai

17 — Înainte de 1 mai 2004, stocul de zahăr aparținând Balbiino se situa între 0,9 % și 2,4 % din volumul anual de procesare, întrucât operatorul nu dispunea de un complex de depozitare suficient de încăpător pentru a stoca cantitățile de zahăr necesare. La 1 mai 2005, stocul de zahăr nu corespundea, din nou, decât unui procent de 3,0 din volumul de procesare în anul respectiv (1 mai 2005-1 mai 2006), mai exact de 9,7 ori mai puțin decât la 1 mai 2004.

2004, multiplicat cu coeficientul 1,2, deoarece calculul ține cont de creșterea volumului de producție, de procesare sau de vânzări al operatorului, de perioada de maturare a produselor agricole, de perioada de constituire a stocurilor, precum și de alte elemente independente de voința acestuia.

76. În ceea ce privește capacitatea de stocare, articolul 6 alineatul (3) din Regulamentul nr. 60/2004 nu poate fi interpretat în sensul că sporirea acestei capacități în cursul anului care precedă aderarea justifică o reducere a stocului excedentar de produse agricole deținute de operator, independent de activitatea economică a acestuia, de volumul de procesare al produselor agricole și de importanța stocului de produse agricole în cursul anilor de activitate care precedă data de 1 mai 2004 și în cursul celor doi ani ulteriori acestei date.

3. Cu privire la a doua întrebare preliminară

77. Prin intermediul celei de a doua întrebări preliminare, Tallinna halduskohus urmărește să afle dacă împrejurarea că totalitatea stocului de produse agricole deținut de operator la data de 1 mai 2004 corespunde stocului excedentar al acestuia este conformă cu Regulamentul nr. 1972/2003.

78. În opinia noastră, răspunsul ar trebui să fie unul afirmativ.

79. Astfel cum am indicat deja, măsurile tranzitorii prevăzute de Regulamentul nr. 1972/2003 urmăresc evitarea unei deplasări artificiale a produselor care nu fac parte din stocurile obișnuite ale statului aflat în proces de aderare sau evitarea posibilității ca o stocare excesivă de mărfuri rezultate din producția națională cu ocazia aderării să provoace devieri ale traficului în detrimentul organizării comune a piețelor [18].

80. Totodată, regulamentul prevede o procedură pentru calcularea stocurilor excedentare, în cadrul căreia trebuie să fie avută în vedere o serie de factori, împreună. Printre acești factori se numără împrejurările care au determinat crearea stocurilor și fluxurile comerciale existente în cursul anilor care precedă aderarea.

81. Prin urmare, reglementarea comunitară nu interzice considerarea totalității stocului unui operator ca fiind stoc excedentar în cazul în care sunt îndeplinite o serie de condiții, cum ar fi activitatea comercială redusă în legătură cu produsul în cauză.

18 — Considerentul (3) al regulamentului.

82. Guvernul eston a expus faptele din acțiunea principală care au condus la prezenta trimitere preliminară. La 1 mai 2004, Balbiino deținea o cantitate de 1 346 de kilograme de brânză camembert și de 1 338 de kilograme de brânză brie. În lunile care au precedat data de 1 mai 2004, Balbiino a vândut 1,8 % din cantitatea de camembert și 2 % din cantitatea de brie achiziționată în cursul acestei perioade. În schimb, în decursul celor doi ani care au urmat aderării (între 1 mai 2004 și 1 mai 2006), Balbiino nu a achiziționat niciun kilogram de astfel de produse, totalitatea stocurilor pe care le deținea în 2004 fiind vândute până la sfârșitul anului 2005.

83. Această situație evidențiază faptul că totalitatea stocurilor de produse conservate de un operator la momentul aderării poate fi considerată stoc excedentar în cazul în care există indicii în sensul că stocul a fost acumulat în scop speculativ, spre exemplu, în temeiul faptului că, drept urmare a tranzacției, nu s-a înregistrat nicio modificare proporțională la nivelul vânzărilor și că aprovizionarea nu a fost continuată.

84. Potrivit reclamantei din acțiunea principală, orice întreprinzător are dreptul să achiziționeze și să vândă orice marfă și să întreprindă activități ori să comercializeze mărfuri de mai multe categorii la momentul considerat oportun. Libertatea pieței este, desigur, restrânsă la nivelul dreptului comunitar. În acest context, operatorii din statul aflat în proces de aderare la Uniune pot să acumuleze stocuri de produse agricole, însă împrejurarea că stocurile excedentare trebuie eliminate (în cazul zahărului) sau sunt supuse unor taxe acționează probabil ca un factor disuasiv.

85. Așadar, a considera că totalitatea stocurilor de produse agricole deținute de un operator la 1 mai 2004 corespunde stocului excedentar al acestuia nu contravine obiectivului Regulamentului nr. 1972/2003 în cazul în care sunt întrunite cerințele descrise.

4. Cu privire la a treia întrebare preliminară

86. A treia întrebare preliminară are ca obiect sarcina probei în ceea ce privește calcularea stocurilor excedentare de produse agricole. Instanța de trimitere solicită să se clarifice conformitatea cu articolul 4 din Regulamentul nr. 1972/2003 și cu articolul 6 din Regulamentul nr. 60/2004 a unui regim potrivit căruia un operator care și-a început activitatea cu produsele în cauză cu mai puțin de un an înaintea datei de 1 mai 2004 este obligat să demonstreze că întregul stoc deținut la 1 mai 2004 corespunde stocului pe care, în mod normal, îl poate produce, vinde, ceda sau dobândi în alt mod, fie cu titlu oneros, fie cu titlu gratuit [19].

19 — Este surprinzător că unicul articol din ÜLTS prin care se instituie un regim similar celui în cauză în speță nu privește operatorii activi de mai puțin de un an, ci operatorii activi de mai puțin de patru ani (articolul 6 alineatul 2). Această constatare este lipsită de incidență asupra răspunsului propus.

87. Niciunul dintre cele două regulamente nu indică sarcina probei. Tăcerea legiuitorului permite statelor membre să reglementeze respectivul aspect în mod liber, potrivit dreptului intern, cu condiția ca îndeplinirea obiectivelor reglementării europene să nu fie periclitată.

88. În plus, pare logic că, în cazul în care statul nu dispune de elemente de comparație pentru a determina nivelul „normal" al stocurilor, operatorul interesat trebuie să dovedească el însuși realitatea cifrelor privitoare la acest aspect.

89. Întrucât am oferit un răspuns negativ la prima parte a întrebării, nu este necesar să mai analizăm cea de a doua parte.

5. Cu privire la a patra întrebare preliminară

90. A patra întrebare preliminară urmărește să stabilească dacă împrejurarea că se percepe taxa asupra stocurilor excedentare în cazul în care se constată existența unui stoc excedentar la operator la 1 mai 2004, însă acesta dovedește că nu a obținut niciun beneficiu la nivelul diferenței de preț prin comercializarea stocului după 1 mai 2004, este compatibilă cu regulamentele comunitare citate.

91. Prin urmare, este necesar să se stabilească dacă operatorul trebuie să fi obținut profit pentru a putea taxa stocurile excedentare.

92. Regulamentele nu prevăd nicio cerință în acest sens, element în sine destul de revelator. Din cuprinsul acestora reiese că obiectivul taxei nu este sancționarea speculanților, ci evitarea posibilității ca o eventuală conduită de această natură să provoace denaturări nenecesare ale piețelor agricole. Cu toate acestea, taxa impusă urmărește nu numai neutralizarea beneficiilor operatorilor care au acumulat stocuri excedentare la prețuri scăzute, ci și să prevină acumularea de stocuri în scopuri speculative [20].

93. Prin urmare, măsura de descurajare trebuie să se aplice oricărei activități care, potențial, amenință să provoace dezordine, indiferent de profiturile obținute de operator.

20 — Hotărârea Weidacher (citată anterior, punctul 22) a dispus în acest sens în ceea ce privește Regulamentul nr. 3108/94.

B — *Cu privire la consecințele ieșirii din vigoare a regulamentului asupra măsurilor naționale de impunere a taxei*

94. Făcând abstracție de sistemul de stabilire a stocurilor excedentare de produse agricole, Tallinna halduskohus solicită să se stabilească, în ultimul rând, ce interpretare trebuie dată articolului 10 din Regulamentul nr. 1972/2003, în temeiul căruia respectivul regulament se aplică până la 30 aprilie 2007. Această nelămurire rezultă din faptul avizul de impunere prin care Balbiino a fost supus la plata taxei asupra stocurilor excedentare a fost emis în cursul perioadei de validitate a regulamentului (la 30 aprilie 2007) [21], însă, conform dreptului național, plata nu era exigibilă înainte de o dată ulterioară, nefiind stabilit niciun termen-limită pentru efectuarea plății.

95. În opinia noastră, normele de drept estonian în materia exigibilității datoriilor fiscale sunt lipsite de relevanță în această privință. Astfel cum a indicat Comisia, în cursul termenului de trei ani între aderare și ieșirea din vigoare a regulamentului, statele membre trebuiau să impună taxa asupra stocurilor excedentare, să stabilească volumul exact și titularii acestor stocuri și să perceapă taxele. Este lipsită de relevanță împrejurarea că, pentru orice motiv (spre exemplu, datorită particularităților dreptului național sau a faptului că se află pe rol în fața instanțelor acțiuni introduse împotriva avizelor de impunere), nu s-a încasat nicio sumă. În caz contrar, termenul menționat ar putea fi ușor manipulat de operatorii interesați.

96. Întârzierea în perceperea taxelor nu periclitează nici securitatea juridică (deoarece avizul de impunere trebuia să fi fost trimis înainte de 30 aprilie 2007), nici obiectivele reglementării comunitare, întrucât efectul său disuasiv, acționând împotriva constituirii de stocuri, este îndeplinit de îndată ce au loc în termen atât adoptarea legii interne, cât și inițierea procedurii de impunere.

97. Prin urmare, articolul 10 din Regulamentul nr. 1972/2003 nu se opune validității unui aviz de impunere prin care se dispune plata taxei asupra stocurilor excedentare, adoptat la 30 aprilie 2007, chiar dacă, potrivit dreptului intern, avizul nu a dobândit forță obligatorie în privința operatorului decât după data menționată și nu se prevede un termen-limită pentru efectuarea plății.

21 — Avizul de impunere a fost depus la poștă la aceeași dată.

VII — Concluzie

98. Având în vedere considerațiile care precedă, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare adresate de Tallinna halduskohus după cum urmează:

„1) Articolul 6 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 60/2004 al Comisiei din 14 ianuarie 2004 de instituire a unor măsuri tranzitorii în sectorul zahărului în vederea aderării Republicii Cehe, Estoniei, Ciprului, Letoniei, Lituaniei, Ungariei, Maltei, Poloniei, Sloveniei și Slovaciei la Uniunea Europeană, considerentul (3) al Regulamentului (CE) nr. 832/2005 al Comisiei din 31 mai 2005 privind stabilirea cantităților excedentare de zahăr, izoglucoză și fructoză pentru Republica Cehă, Estonia, Cipru, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Polonia, Slovenia și Slovacia și articolul 4 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (CE) nr. 1972/2003 al Comisiei din 10 noiembrie 2003 privind măsurile tranzitorii care urmează să fie adoptate în ceea ce privește schimburile de produse agricole în contextul aderării Republicii Cehe, Estoniei, Ciprului, Letoniei, Lituaniei, Ungariei, Maltei, Poloniei, Sloveniei și Slovaciei nu se opun stabilirii stocului excedentar al unui operator prin deducerea din stocul real deținut la 1 mai 2004 a stocului reportat calculat pe baza stocului mediu deținut la data de 1 mai în cursul celor patru ani de activitate care au precedat aderarea, multiplicat cu coeficientul 1,2, cu condiția ca acest calcul să ia în considerare creșterea volumului de producție, de procesare sau de vânzări al operatorului, perioada de maturare a produselor agricole, perioada de constituire a stocurilor și capacitatea echipamentelor de stocare, alături de alte elemente independente de operator.

În ceea ce privește capacitatea de stocare, articolul 6 alineatul (3) din Regulamentul nr. 60/2004 nu poate fi interpretat în sensul că sporirea acestei capacități în cursul anului care precedă aderarea justifică o reducere a stocului excedentar de produse agricole deținute de operator, independent de activitatea economică a acestuia, de volumul de procesare al produselor agricole și de importanța stocului de produse

agricole în cursul anilor de activitate care precedă data de 1 mai 2004 și în cursul celor doi ani ulteriori acestei date.

2) Împrejurarea că totalitatea stocului de produse agricole deținut de un operator la data de 1 mai 2004 corespunde stocului excedentar al acestuia este conformă cu Regulamentul nr. 1972/2003 în cazul în care există o serie de indicii în sensul că stocul respectiv a fost constituit în scopuri speculative.

3) Articolul 4 din Regulamentul nr. 1972/2003 și articolul 6 din Regulamentul nr. 60/2004 nu se opun unui regim potrivit căruia un operator care și-a început activitatea cu produsele în cauză cu mai puțin de un an înaintea datei de aderare este obligat să demonstreze că întregul stoc deținut la 1 mai 2004 corespunde stocului pe care, în mod normal, îl poate produce, vinde, ceda sau dobândi în alt mod, fie cu titlu oneros, fie cu titlu gratuit.

4) Împrejurarea că se percepe taxa asupra stocurilor excedentare în cazul în care se constată existența unui stoc excedentar la operator la 1 mai 2004, însă acesta dovedește că nu a obținut niciun beneficiu la nivelul diferenței de preț prin comercializarea stocului după 1 mai 2004, este compatibilă cu Regulamentul nr. 1972/2003 și cu Regulamentul nr. 60/2004.

5) Articolul 10 din Regulamentul nr. 1972/2003 nu se opune validității unui aviz de impunere prin care se dispune plata taxei asupra stocurilor excedentare, adoptat la 30 aprilie 2007, chiar dacă, potrivit dreptului intern, avizul nu a dobândit forță obligatorie în privința operatorului decât după data menționată și nu se prevede un termen-limită pentru efectuarea plății.”